

Utan att tilltro mig kunna föreslå några speciella grunder för uppställande af det förslag, jag med min motion afser, desto hellre som regeringen, i följd af de material, hvilka stå densamma till buds, bäst kan framlägga ett antagligt förslag i ämnet, vågar jag alltså hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta att till Kongl. Maj:t aflåta skrifvelse med begäran, att Kongl. Maj:t täcktes låta snarast möjligt utarbota och till Riksdagen aflåta förslag till lag om byggande och underhåll af utfarts- och byvägar.

Stockholm den 25 januari 1893.

Anders Larsson.

N:o 139.

Af herr **A. Larsson** i Flicksäter, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till ändring i strafflagen, åsyftande straffpåföljd för lättsinnigt ingående af ansvarsförbindelser.

I 23 kap. 3 § 1 mom. strafflagen är stadgadt ansvar för den konkursgäldenär, som genom vingleri i vaxelrörelse eller lättsinnigt ingångna ansvarsförbindelser förlorat belopp, som icke stått i skäligt förhållande till hans ställning eller tillgångar; men för annan, som ingår dylika förbindelser samt derigenom ruinerar både sin familj och sina fordringsegare,

finnes intet ansvar stadgadt. Det skulle följaktligen endast vara den, genom hvars försättande i konkurs man möjligen tror sig kunna framkalla åtminstone så mycket tillgång, att konkurskostnaderna betäckas, som kan åtalas i ofvan uppgifna fall; hvaremot den, som burit sig ännu lättsinnigare åt; så att hans försättande i konkurs icke ifrågasättes, enär detta endast framkallade större förlust, skulle gå fri från ansvar.

Tydligt är, att med den ringa tillgång på realsakerhet, som i allmänhet förefinnes, borgenssystemet måste anlitas, men det synes snart sagdt blifvit ett samhällsodt att lättsinnigt »skrifva på» utan ringaste tanke på eller förmåga till att fullgöra sitt åtagande; och för detta lättsinne bör äfven vara en gräns.

De flesta konkursstater visa, med hvilken tanklöshet borgen ingås, ty siffrorna för »ingången borgen» och »osäkra fordringar» äro ofta de största bland dem, hvilka figurera i konkursstaterna; likaså är det sällsynt, att det inträffar en konkurs, som ej drager flera med sig.

En icke ringa fara för det allmänna förtroendet ligger äfven deruti, att, ehuru man kan göra sig underrättad om en persons egen affärsställning, man dock ytterst sällan vinner insigt om hans ingångna borgensförbindelser, äfven om dessa uppginge till för både gäldenären och fordringsägaren ruinerande belopp.

Våra bankinrättningar tillkommer nog äran af att hafva drifvit borgenssystemet till sin nuvarande spets, och de synas gilla satsen: »ju flera man, ju bättre lycka», ty vid erhållandet af ett afbetalningslån går vanligen så till, att först utgifver låntagaren en förbindelse å lånesumman, sedan utgifves en annan, löpande skuldsedel å ett något större belopp — afsedd såsom hypotek för lånet — och på denna senare skuldsedel måste anskaffas så många borgensmän, som banken aktar nödigt. Då härtill kommer, att flera banker hafva den bestämmelsen inryckt i lånereversalet, att en hos banken hypotiserad förbindelse skall gälla såsom säkerhet för *all* gäldenärens skuld till banken, är det lätt att tänka sig, huru än mera invecklade skuld- och borgensförbindelserna skola blifva. Jag vet t. ex. en person i min hemort, som på sådant sätt omsider fann sig invecklad i icke mindre än 33 lån.

Att den, som uraktlåter att efter förmåga försörja sin familj, kan såsom en brottsling ådömas tvångsarbete, äfven om han med sitt arbete endast kunde dertill förvärfva några ören om dagen, under det att, om han dessförinnan lättsinnigt skrifvit bort både sin och sin familjs hela egendom och sålunda kastat sig och familj i fattigdom, han för denna förseelse icke är straffbar — såvida ingen försätter honom i konkurs — torde få anföras såsom en jmförelse mellan fel och straff.

Jag skulle vilja vara den siste, som önskade öka vår strafflag med nya rubriker å brott och straffbestämmelser, men det synes verkligen mana till något sådant, då man betraktar vår tids synnerligen klena affärsmoral, ty det har nu hunnit så långt, att med »oegentliga» och intetsägande namn betecknas ganska fula handlingar, för hvilka vår strafflag ännu icke har benämning och straff.

Intagen af denna känsla, är det därför som jag ämnar föreslå skärpta straffbestämmelser för lättsinnigt ingående af borgen och vexelansvar utöfver ens betalningsförmåga, och jag gör det i den förhoppning: *dels* att få ur affärslifvet en massa värdelösa namn och förbindelser, *dels* att hos en hvar inskräpa nödvändigheten af att icke onödigt åtaga sig förpligtelser, som man saknar förmåga att infria, och *dels* att den åsyftade straffbestämmelsen skulle blifva ett värn att hänvisa till för den, som har klen förmåga både att betala och att säga nej, då hans namn begäres.

I öfverensstämmelse med hvad jag sålunda haft äran utveckla, vågar jag alltså föreslå,

det Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af nu gällande strafflag, att straffbestämmelser må deri inflyta för den, som lättsinnigt för annans gäld ikläder sig ansvarsförbindelser, som icke stå i rimligt förhållande till dess betalningsförmåga.

Stockholm den 25 januari 1893.

Anders Larsson.